

ՀԱՏՐԱՊԱՅՔԱՐԸ
ԿԸ ԴԱՌԻԻ
6 ՅՈՒԼԻՍԻՆԻՆԵՐԸ

ԴԱՄԱՍԿՈՍ. — Սուրիական Գո-
տիներին նախարար Ապահեմ-
իա Սարգսն Երեկ հրապարակեց
հետևյալ հրամանագրերը:
8070100. — Երկուշաբթի,
6 Յուլի 1959, Երեկոյան ժամը
8ին սկսելու կը զարդին բոլոր կար-
գի ընտրական քաղաքացիները՝
8 Յուլիան տեղի ունենալիք Ազ-
գային Միութեան ընտրութիւննե-
րուն համար:
8070100 Բ. — Եյս քաղաքա-
պետն անաստուղները կ'ենթարկե-
լին օրէնքին սահմանած պատիժնե-
րուն:

ԳՈՋԼՈՎԻ ԿՈՋԸ
ԱՍԵՐԻԿԱՑԻՆԵՐՈՒՆ

ՍԱՆ ՖՐԱՆԶԻՍԿՈ — Սովետ
վարչապետի տեղակալ Ֆրոյ-
Քոլլով Սան Ֆրանչիսկոյի
մէջ լիցիակիցներ ընդունե-
լով, անոնց ըստ ի մասնա-
ւորի:
«Մեր ծովագիւղները
թրջուած են խաղաղական
հասարակաց հոլերով: Սո-
վետ Միութեան նահանգնե-
րուն միջև բոլոր կարգի
տարակարծութիւնները կա-
րելի է հարկել խաղաղ բա-
նակցութիւններով և միայն
բանակցութիւններով»:

ԳԱՅԻՐԵԻ ԹԵՐԹԵՐԸ
ԻՆՉ ԵՂԻ ԴՐԵՆ

ԱՄՆ — Կարևոր օրաթերթները
հետևեալ վերադարձութիւններով լրջ
անասն երկը:
«Ամերիկ» — «Երեկոյան»
կը պարզէ իր բնութիւնը և կը վերա-
դառնայ:
• Չեղոր մայրաքաղաքներ կը
նկատեն որ իսրայէլ բազմաթիւ
պէս ձախողած է իր խաղերուն մէջ:
• Մանր կացութիւն իրաքի մէջ
«Ալխաթ» ել եմս:
• Բասմ և Համաշխարհային
ը կը պայքարին:
• Ապուլ Նասեր ամենէն զօ-
րաւոր անձնաւորութիւնը արաբա-
կան աշխարհի մէջ, կ'ըսէ «Նիւ
Եորք Թայմս»:
• Մեծագոյն պիւնտէ արտա-
գրութեան համար:
«Էլ Կոմմունիսթ»
• Իրաքեան բանակը կը պա-
շարէ Պաղատը, զիմազրակելու
համար հաւանական խռովութիւն
մը:
• Իսրայէլի վերջին ճակատա-
բարձր:

سورية
جريدة سياسية
صباحية
وانس يازجيان
طبعة 1399

ԱՌԽԵՐԻՍ
ՕՐԱԹԵՐԹ

ՀԵՌԱԶԱՆԻ ԹԻԻ 14632, ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ ԹԻԻ 814

ԺԳ. ՏԱՐԻ
ԹԻԻ 17 [4130]
ԵՐԿՈՒՇՈՒԹԻ,
6 ՅՈՒԼԻՍ 1959
ԳԻՆ 15 Ս. Դ.

ՆԱԽԱԳԱՀԸ ՊԻՏԻ ԽՈՍԻ
ԿԱՐԵԻ ՈՐ ՀԱՌ ՄԸ

+ԱԶԳԱՊՈՂՈՎԸ ՊԻՏԻ ԿԱԶՄՈՒԻ ԱՌԱՋԻԿԱՅ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻՆ
+ԱԶԳ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴՀ. ՔՈՆԿՐԵՆ ԿԸ ԿԱԶՄՈՒԻ ՕԳՈՍՏՈՍԻՆ
+50Է ԱԻԵԼԻ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐ ԳՈՐԾԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՊԻՏԻ ԴՐՈՒԻՆ

Նախագահ Կեմալ Ապահեմ Նասերը կարևոր ճառ մը պիտի խօսի առաջիկայ 22 Յուլիին, Ազգային Միութեան անդամական յանձնախումբերու անդամներուն հետ, որոնք պիտի որոշուին Յուլիի 8ին կատարուելիք ընտրութիւններով:
Ազգային Միութեան կազմակերպութիւններու գործին միտ քայլերը մէջն ըլլալով նաեւ Միութեան ընդհանուր Բանկընդ — պիտի ամբողջանան առաջիկայ Օգոստոս ամսուն ընթացքին:
Նմանապէս, Ազգային Ժողովին կազմութիւնը պիտի կատարուի առաջիկայ Հոկտեմբե-
րին: Հանրապետութեան Նախագահը այս Ազգաժողովին անդամները պիտի ընտրէ հետեւեալ
նիւան վրայ:

1. — Այս Ժողովին ան-
դամները պէտք է ըլլան Ազ-
գային Միութեան ընդհանուր
Բանկընդի անդամներ:
2. — Ազգաժողովին ան-
դամներուն կէտը պիտի ըն-
տրուի Նախկին Կազմութեան
և եկողական խորհրդարան-
ներու անդամներէն:
Նոր ազգաժողովը պիտի
գումարուի առաջիկայ Նոյեմ-
բերին:
Այս Ազգաժողովին գլխաւոր
գործը պիտի ըլլայ մշակել
ԱՄՆ-ի նոր սահմանադրութիւ-
նը:
50Է ԱԻԵԼԻ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐ
Միտ կողմէ, Յեղափոխու-
թեան տօնին առթիւ տեղի ու-
նեցողիք անհրաժեշտութիւն-
ները պիտի յաղակուին յի-
սուն ծրագրերու գործադ-
րութեան հաշուով: Այս
ծրագրերը կը ներկայացնեն
գործելու պատրաստ չարք մը
գործարաններու և նոր կա-
ռուցուելիք ուղիներու գոր-
ծունէութեան դրուիւ:
Ամբողջութեամբ գործելու
զբաղը գործարաններն յիշեմ
Մասթրատի յանձնապետի գոր-
ծարանը, Հելուանի կաղնուի
գործարանը, Երեւոյան թիւ-
նի:

ԴՆՏՐԵՐԻՔ
ՓԱՏԱՍԲԱՆ ՄԵԹՐ ՌՈՒԲԵՆ ՊՈՂՈՍԵԱՆԸ

ԸՆԴՀԱՆ ԵՐԿՐՈՐԻ ԹԱՂԱՄԱՍԻ ԹԵՆԵՆՈՒ
(ՉԵԻՋԻԵ ԵՒ ՇՐՋԱԿՏԻ)
Մազիւր. — Ալեքանդրի իրականացնել Մազիւրեան Ազգայնա-
կան ճակատները, բարձրացնել մեր քաղաքին և անհատական
կենսական մակարդակը, իրականութիւնը դարձնելով Ազգայն
Սկզբունքները՝ ներքին և արտաքին մարզերուն մէջ:
ԴՆՏՐԵՐԻՔ
ՓԱՌԻՔ ԵՒ ՄԻՈՒԹԻՔ ՅՈՒՆԵՍԵՍ
ՓԱՌԻՔ. — Ֆրանսա-
յի արաբական նախարար
Քալի Տը Միլիթի նախա-
նակցը որ Գերմանիոյ
կամ Պերլինի չարքը որ-
եւ համաձայնութիւն պի-
տի չգոյանայ 13 Յուլի-
սին վերադարձուիլը ար-
աբներն նախարարներու
խորհրդաժողովին մէջ:
Նախարարը իր այս
յոռետես յայտարարու-
թիւնը բնաւ Ազգաժողո-
վին մէջ, երբ նոյն վճա-
րանութիւն կը կատար-
ուի Ժուլիի խորհրդաժո-
ղովին առաջին ժառին
մէջ ձեռք բերուած ար-
դիւնքին մասին:

ՀԱՆԴԱՊԱՅՈՒՄ ԸՆՏՐՈՂ ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑՆԵՐ
Ա. ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆ ԱՌԻԹԻԻ
ՁԵՐ ԳՈՒԵՆՆԵՐԸ ՏՈՒԵԻ
Բ. ընտրաքաղանի քեկնամու
(Սփիւղե եւ քաղապայ)
ՄՈՎԱԵՍ ՍԱԼԱԹԵԱՆԻ
Գ. ընտրաքաղանի քեկնամու
(Համիտի եւ քաղապայ)
ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄ ԹՈՐՈՑԵԱՆԻ
Ե. ընտրաքաղանի քեկնամուներ
(ԴԱՄԱՍԿ ԵՒ ՇՐՋԱԿՏԻ)
ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ԵԱԶԸՃԵԱՆԻ
(ՊԱԼԱՏՈՒՆԻ)
ԵՒ ՊՈՂՈՍ ՍԵՐԱՑԱՐԵԱՆԻ (ՊԱԼԱՏՈՒՆԻ)

ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԱՐՏՈՆԱՆԵՐ
ՊՐ. ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ԵԱԶԸՃԵԱՆ

Որ իր լիցիակցութիւնը գրած է Կաթիլա Հարամին
ՎԵՐՋԻՆ ԺԵՍՏ

ՄՈՍԿՈՒՄ. — Ամերիկեան անկախութեան տարի:
Մոսկուայի ամերիկեան դեսպանատան մէջ տրուած ընդո-
նեցութեան ներկայ եղանակ տպուած վարչապետի տեղա-
կալ Անաստաս Միկոյեան, ի չարս տպուած այլ անհատաւոր

ղեկավարներու:
Այս առթիւ, ամերիկե-
ան դեսպան Ալեք Քոնսերն
խոսեցաւ սովետական թե-
լեկիկիւնի առջին, ուստի
լիզուով:
Դեսպանը շեշտեց որ
ինք յուսանաւ Ս. Միւ-
թեան և Մ. Նահանգներուն
միջև քաղաքական տարբե-
րութիւնները լուծել իր-
նաւոր աշխատանքին տուած
արդիւնքին: Ամերիկացիներ
ը, ըստ ան, մասնաւորա-
բար յուսանաւ են այն բա-
նին համար որ Ժուլիի խոր-
հրդաժողովին մէջ զարգա-
ցում չէ արձանագործուած:
ՍԵՄԻ ՍՈՂ
ՊԵՐՈՒՄ ԴԱՐՁՆԻ
ՊԵՐՈՒՄ. — Նախկին
վարչապետ Սեմի Սոլի երկի գի-
ւեր Պերուս վերադարձաւ, գա-
լով Փարիզին:

ԴԱՐՈՒՆ ՄԵՆ ԵՐԱԳԻՐՆԵՐԷՆ ՄԵԿԷ

ԱՍՈՒԱՆԻ ԱՄԱՐՏԱԿԻՆ

ԲՈՂՈՐ ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԵՐԵՒԱՆ ԲԵՐՈՒՅՑԱՆ

Աստուծոյ Ամբարտակին շինութեան ծրագիրը մօտ տասնէն պիտի մտնէ գործադրութեան փուլի մէջ: Վերջնական ծրագիրը վաւերացուցաւ Ամբարտակի շինութեան Գնահատման Եւ Նախագահ Նախարարի կողմէ, որ առաջիկայ Դեկտեմբերի 28ին պիտի դնէ շինութեան առաջին քարը:

Վաւերացուած ծրագիրը կը վերաբերի շինութեան առաջին մասին, բայց Մարտիկոս Արքեպիսկոպոսի Լազարի Ամբարտակի շինութեան Գնահատման Եւ Նախագահ Նախարարի կողմէ, որ առաջիկայ Դեկտեմբերի 28ին պիտի դնէ շինութեան առաջին քարը:

Գահիրէի «Կուստուրի» թերթը լրագրողական մանրամասնութիւններ հայկաթից ծրագրին մասին և ներկայացուց անոր պատրաստութեան շրջանակներէն Երեւանի քաղաքացիական շինարարական ընկերութեանը: Ասել կը պարզուի որ Ամբարտակին շինութիւնը միայն պիտի օրէն 25 միլիոն եղկաւ. ոսկի, յատկացուելիք չորս տարեկանով, հաշուելու ուսուցումը համար տրամադրուելիք գումարներն ու մերձակայ հողերու գնման գինը:

«Կուստուրի» կը տեղեկացնէ որ վեց փոփոխութիւններ մտցուած են նախածրագրին մէջ:

Ա.— Փոփոխակ շինելու վեց փայտեղիներ՝ իւրաքանչիւրը 2160 մեթր երկարութեամբ, պիտի կառուարին 1800 մեթր երկարութեամբ տղային ջրանոց մը, որուն տակէն անցնին 6 փայտեղիներ՝ իւրաքանչիւրը 200 մեթր երկարութեամբ:

Բ.— Ջրանոցի գետները պիտի չշինուին մասնաւոր պողոտանէ մը: Ինչպէս որ նախատեսուած էր այլ սովորական պողոտանէ, որ արդէն փորձուած է ուրիշ մարտարաններու շինութեան մէջ:

Գ.— Ամբարտակին երկարութիւնը 1257 մեթրէն իջեցուցաւ 1013 մեթրի:

Դ.— Առաջատարի «պաշտպան» մարտարանին տեղ պիտի շինուի մայրերէ կազմուած պատանակուած մը:

Ե.— Գլխաւոր մարտարանը պիտի մարտացուի կրողներ շինարարութեամբ:

Զ.— Հիւրընկերարանի գետնաւորները պիտի շինուին աւրեւմտեան ափին վրայ:

Այս փոփոխութիւնները ընդհ. ծախսին վրայ կը կատարեն 6 միլիոն եղկաւ. ոսկի խնայողութիւն մը:

Առաջին երեք փոփոխութիւնները սովորական մասնագէտներու գործերն են: Իսկ մնացեալները առաջարկուած են արար մասնագէտներու կողմէ:

Պատասխանատու անձնաւորութիւն մը ճշդեց որ ջրատար փայտեղիներ շինելու նպատակը պաշտպանութեան միջոցաւ տուած մէն է, պատերազմի ժամանակ մարտարանին քաղաքումը ապրիլիս համար: Օղակային ջրանոցի կառուցումը, որ առաջարկուեցաւ Սովետական կողմէ, դարձեալ պաշտպանական նպատակով է:

ԱՆՄԵՂ ԴԵՐԱՄԱՆՈՒՀԻՆ

Երբ դէպի Լորանի գրասենեակ կ'ուղղուէր, նշմարեց Սամը որ դէպի իր ինքնաշարժը կը վազէր: Իր կարգին վազեց անոր ետեւէն ու անոր հետոս այն պահուն՝ երբ ինքնաշարժը ճամբէ կ'ելլէր, Լիւրեն ինքնաշարժին ետեւէն կախուցաւ ու այդ վիճակի մէջ մնաց:

Ինքնաշարժը ուղղութեամբ դէպի փարիզի արտաւաճանները, միշտ ետեւ ունենալով Լիւրենը, որ չէր նկատուած Սամի կողմէ:

Գտնողը ժամ տեսող ճամբորդութիւն մը ետք, ինքնաշարժը իր գտնողը դանդաղեցուց ու վիշտով մը շարժուեցին ներս մտնելով կանգ առաւ: Նախապէս հոն կանգնած փոքր ինքնաշարժի մը մօտ:

Ամէն կողմ հանդարտ էր: Կարծէք տան մէջ մարդ չկար: Լիւրեն վար իլլաւ ինքնաշարժին ու մօտեցաւ անոր դրան ուրիշ դուռը պիտի գտնուէր: Ոճարագործը ապշաբեկ ինքզինքը կորսնցուց, երբ իր առջեւ գտաւ Լիւրենը, որ ըսաւ իրեն.

— Դուն չէիր սովորախոյն տարանակը փոխողը:

Ոճարագործը ապշաբեկ Լիւրենի ետեւ կը նայէր, առանց պատասխանելու:

Լիւրեն չարուանկեց.

— Երբ քեզի հարցում կ'ուղղուէր, պէտք է պատասխանէի:

Ոճարագործը քաշմով լիւրենը վերագտաւ ու յարեց.

— Չեմ տեսնիր որ ինձի հարցում ուղղուի, թող զիս:

— Լորանը ներքէն է:

— Չեմ գիտեր, բայց չեմ գիտեր:

— Լաւ բարեկամա, գործը վերջացած է ինձի հետ...:

Ու երբ տակաւին ոճարագործը չէր անդադարեցած թէ ինչ կ'ընէր, կ'ըստնայ, Լիւրեն կայծակն արագութեամբ այնպիսի զորաւոր հարուած մը առաւ անոր, որ ոճարագործը իրագործի վիճակի մէջ գետին ինչպէս Լիւրենը զայն գրկեց ու ինքնաշարժին մէջ պահուցուց, լիւրենն ու ուղիղը մարտապէս կապկպեցին վերջ: Այս պահու չէնքին մօտեցող զգուշութեամբ: Երբ պատահական մը առջեւ հասաւ, ներս նայեցաւ, ընդարձակ սրահ մըն էր, որուն մէջեւ կանգնած էին Լորան և երկու անձնաւորներ, կը խօսակցէին անոնք:

Առաջին անձնաւորը ըսաւ Լորանի.

— Նամակը քերէր...:

Լորան նամակը անոր յանձնեց ըսելով.

— Երկրորդ անգամ ըլլալով կ'ըսեմ ձեզի յիմարտութիւն է այս արկածախնդրութիւնը շարունակելու: Կաթնախնայ պատանակութիւնը ինքնին մեծ սխալ մըն էր: Վտանգը սկսած է մեզ պաշտպան տակէն կողմէ: Եթէ գիտնայի որ խեղճութեամբ հնա գործ պիտի ունենամ, չառ երկար կը մտածէի այս արկածախնդրութեան մասնակցելէ առաջ:

Առաջին անձնաւորը պարզաբանութեամբ յարեց.

— Ի՞նչ այդ պատանակութիւնը, դուն չէիր ծրագրել պիտի ներկայացնողը: Դուն չէիր որ համաձայն գտնուեցար կաթնախնայ պատանակութեան: Այլիցք ուրախ էիր, մասնաւոր երբ

Ինչ կը վերաբերի արգելակ դռներու կառուցումին, անոնց շինութեան մէջ մտցուած փոփոխութիւնը կ'ապահովէ ծախսի մեծ նուազում մը:

Գալով Ամբարտակին երկարութեան նուազեցումին, որ առաջարկուեցաւ Սովետական կողմէ, արար մասնագէտներու կարծիքով նոր նուազեցումին ենթակուեցաւ և վերջնական թիւը վաւերացուցաւ անոնց պաշտպանականութեան կողմէ:

Ճակատային փոքր մարտարանին տակ ժայռաւ պատուանդան մը դնելու գաղափարը անպակասեցաւ փոխանակուած առաջացուց արար և սովորական մասնագէտներուն մէջ: Մինչ Սովետականներ առաջարկած էին որ աստիճան մը շինուի, մեր մասնագէտները գիտին տակին որ այս գաղափարը երբեք չէր կիրարկուած և առաջարկեցին որ շինուի պատանակութեան ժայռերով, և ոչ թէ աւաղով:

Նմանապէս, մարտարանի մօտ առ մօտ կառուցուող զօրոցներու առաջարկը հանգիստ չթողեցաւ սովորական մասնագէտներուն կողմէ: Որոնք այս մեթոտը երբեք չէին կիրարկած նախապէս: Ի՞նչ արար մասնագէտները գիտէին տակին որ ծրագիրը այլուր փորձուած է և անոնց այս գաղափարը ի վերջոյ վաւերացուեցաւ Սովետական կողմէ:

Վերջապէս հնարեղեգարանի գետնաւորները փոխանակութեան ափին՝ արեւմտեան ափին վրայ կառարարելու որոշումը արեւեցաւ, որովհետեւ ծախսը նոյնն էր մնայ երկու պարագային ալ, բայց արեւմտեան ափին վրայ հիւրընկերարանային հաստատումը կը կատարէ նաեւ երբ ջրանոցի դռներ:

Այսպէս, ծրագրին առաջին մասին գործադրութեան ծախսը կը կրէ 6 միլիոն եղկաւ: Ոսկիի նուազում մը, 31էն 25 միլիոնի իջեցնելով ընդհ. գումարը:

Առաջին մասին շինութիւնը պիտի գործադրուի արար յանձնարարներու կողմէ, որոնց պիտի օգնեն սովորական մասնագէտներ, նկատելով որ այս վերջիններս ներկայութիւնը անհրաժեշտ է:

Առաջին մասին շինութեան մասնակցելիք արար յանձնարարներուն թիւը պիտի ճշդուի առաջիկայ օրերու ընթացքին Ամբարտակի շինութեան վերին Գնահատման Եւ Նախագահ Նախարարի կողմէ:

Կարծէ յիշատակել նաեւ որ գործը հակապակաս նշանակութեան ունի, երբ նկատեցին թէ մարտարանի 230 միլիաւ քառակուսի մեթր ջուր պիտի հայթայթէ իրմէ 500 քէլմէթր հետեւ գտնուող իսկական լիճի մը: Ներմուծուած վերջին փոփոխութիւնները Ամբարտակին նորի բարձրութիւնը պիտի քերեն գետին մակերեսէն 130 մեթրի, փոխանակ 112 մեթրի:

Երբեք, Ամբարտակին թիւրապահութիւնը արտադրուած և լեռնարանի ուղիք քանակութիւնը տուեցաւ 300,000 քէլմէթր պիտի ըլլայ տարւած 4 միլիոն տոննա ընթացքին, փոխանակ տարւած միայն մէկ միլիոն:

ԳԻՐԵՑ՝ ՍՈՒՐԵՍ ԼԵՂԱՆ

Կաթնախնայ գրամները կը գողնայիր...: Հիմա ինչ պատահեցաւ: Յետոյ, մի քանի օր մեզի հետ միջին ակադեմիքը թողուած են այս գիշերուան գործին մէջ ու չեն կրնար ետ քաշուի...:

Լորան վճռական կերպով պատասխանեց.

— Ի՞նչ ասակաւն ժամանակ ունիք քաշուելու և այդպէս ալ պիտի ընեմ. իմ դերս վերջացաւ...:

Լիւրեն քիչ մը հեռացաւ պատուանակէն, որովհետեւ այդ պահուն անձնաւորները մէկը առաջացաւ դէպի պատանական և վարագործը իջեցուց: Գահին մը վարակեան վերջ երկու մարդիկ դուռն եկան տունէն, վաղելով մօտեց փոքր ինքնաշարժը և կրակի արագութեամբ հեռացան վիշտով:

Լիւրեն զգուշութեամբ մօտեցաւ վիշտով զրան, կամաց մը հրեց զայն ու ներս մտաւ, միշտ պատրաստ ըլլալով դիմաւորելու ամէն անակիցայ:

Բայց ոչինչ պատահեցաւ: Գիշերայինային լուսնին կը տրեւէր: Երբ քանի մը քալ առաջացաւ, նշմարեց Լորանը որ նստած էր բազմաթիւ մը վրայ: Երբեք դուռն ինչպէս ու սուր դաշտին մը օրին միտուած, որմէ առաւ արեւն կը հոսէր:

Լիւրեն սպանակին շուրջը դարձաւ: Առանց բանի մը զգուշութեամբ Ուշադրութիւնը գրասեղ փայլուն բան մը որ գետին ինչպէս էր: Միեւնուս ու վերջեց զայն. գաղափար, Յիւրաքանչիւր Մարտիի անկիւնի աղմուկեղծ օգնելէն մէկն էր...:

Համակերպի գողը մպայցաւ: Կանգնած էր որ ոճարագործները Լորանը սպանակէ վերջը օղջ հոն ձգած էին: Երբեք զի կանգնած զերստանութիւն վրայ կ'ընդունանոր, Բայց ուրիշ բան մըն էին այդ օղջ... Եւսին որ Յիւրաքանչիւր այդ օղջը աւանդելէն դարձ էր երբ ինչ գայն թողուց իր բարեկամին բնակարանը...:

Գահին մը ծանր մասնագէտները մը պաշտպան զինք ու անմիջապէս փութաց իր բարեկամ ծոցիցին առնելու...:

ԳԼՈՒԽ Դ.

ՇՈՒԿԱԿԸ

Մինչ Լիւրեն իր բարեկամին տունը կ'երթար, հազար ու մէկ հարցումներ կու գտնէր միտքը...:

Արեւոք ինչ պատահած էր աղիկան. արեւոք ասակաւն տան մէջ իրեն կը սպառէր, թէ ու ոճարագործներու խմբակը յաջողած էր ինչք պատանակել...: Յետոյ, ինչ էր այն նոր դաւադրութիւնը զոր տաղանթախումը պատրաստած էր. ինչ անց այդ երկու ոճարագործները որոնք Լորանը սպանակեցին. անոնք կը խօսէին այդ գիշերուան գործադրութեան մասին...:

Հայկ (Շար. 11) Թարգմ. ՎԱՅԷ

Ի ԾՆԷ ԿՈՅՐ ՄԱՐԴԵԼ՝ ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՍ ԿԸ ՏԵՍՆԷ ՑԻՍՈՒՆ ՏԱՐԵԿԱՆԻՆ...

Սիւնի Պրատֆորտ, 52 տարեկ է վեր կոյր էր: Հիմա բացուած են իր աչքերը աշխարհի առջեւ, որմէ զոհ չէ: 52 տարեկանին, իր աչքի եղջերակներէն պատուաւ մը ըրին բժշկները, որ կատարելապէս յաջող արդիւնք մը առաւ: Հոգեբան գիտուն մը եւ լրագրող մը հետ օր հեռուեցան իրեն, գործողութեան պահուն: Անոնց հետաքրքրական զննութիւններն է որ հրատարակուին.— Ի ծնէ յոյր՝ երեք օրէ ի վեր կը անանք 52 տարի խաւարի մէջ մնալէ յետոյ, եւ իր աչքերը դանդաղ, բէն սկսաւ պտայնել մեղրամոմէ մանրփէններուն վրայ, Սաւ կուժի Սենեակին մէջ:

Լոնտոնի Ռիւսո թանգարանին մէջ է որ Սիւնի Պրատֆորտի ակնարկը կը թափառուի արխիւոս տանջանաւորներու, կաշի նով զլխատուածի տեսարանի մը, ինչպէս նաեւ պարտեալ զինուորներու: Բանակաւորի մը վրայ, Սիւնի երեք չէր շահագրգռուէր իր աչքերուն առջեւ պարզուող տեսարաններով: Իւրաքանչիւր մանրէնին քով ազդարարութիւն մը գրուած է. «Եր ինչպէս չգալիւ: Նոր տեսնող Սիւնի Պրատֆորտնամար, այն լանները՝ որոնց չէր կրնար դաշիլ, իրեն համար անտեսանելի էին: Չէր հասկնար անոնց ինչ ըլլալը: Ու անոնք չէին շահագրգռէր զինքը:

Ինչպէ՞ս կարելի էր գրգռել այս տեսնող կոյրը՝ որպէսզի շարժման անցքներ իր հինգերորդ զգայարանը, որով 52 տարի վարժուած էր գործածել իր զգայարաններէն չորսը միայն:

Այս ինչ որ կը հարցնէինք մենք մեզի՝ հոգեբան գիտուն Ռիւսոյ երկխոսի ու եւ (լրագրող) որ, բազմաթիւ օրեր հետեւած էինք Սիւնի Պրատֆորտի, Գիտին, թէ Սիւնի քարիւղի գործարան մը կ'աշխատէր իր կոյր աչքերով կաթնասնէր գետնելու գործով կը զբաղէր: Եւ ան թիւրօրէն կը կատարէր իրեն յանձնուած աշխատանքը, որովհետեւ կը սիրէր անգնանները: Իրաւութեամբ Պրատֆորտը առաջնորդեցինք զայն: Տիրապէս գիտեց հոն գտնուող ինքնաշարժները, նորանոր փամփուշտ մը, հարթագուն մը: Ոչ մէկ հետաքրքրութիւն առկայ այս բոլորը իրեն:

Գիշ մը սովափեցաւ կարծես, ի տես միտցի (փաթոն) միթէօրի մը, որ 1797ին հնարուած է այն մարդուն կողմէ, որ չէր եւ Ուստի մեքենան: Հակա միթէօր մըն էր, վեց մեթր բարձրութեամբ: Սիւնի կէս ժամի չափ ակնաշնչէր դիտեց, իր ծխափողը ծխելով ու լստեսնով: Ու մեկը խորհեցինք որ յայնպէս չէր ի վերջոյ կենսունակութիւն պարգեւել իրեն, թէ վերջապէս իր տեսնողը կը հետաքրքրուէր: Բայց առիւթ ուրիշ բան կը նշանակէր: Միթէօրին աղմուկն էր որ կախարդած էր ինքը, մեզի անձնաւոր եղող տպաւորութեան մը, այսինքն կոյրի մը տպաւորութեան առթիւ կախարդանքը:

ՍԿՍՍԻ ՍԻՐԵԼ ԱՐԵԼԻՆ ՈՒ ԵՐԻԿԻՆԷՐԸ

Գիշ մը հեռուն, կեցուցինք զինք մեքենայի մը առջեւ ու հարցուցինք թէ ինչ էր: Մատնելովը շաշափեց զայն եւ ըսաւ «Ճախարակ է, հիմա որ շաշափեցի զայն, կը տեսնեմ»: Այս անգամ ոչ թէ իր տեսողութիւնը այլ ձեւով գործածած էր: Յայնի էր որ աչքին չէր վստահեր, որ կը պայքարէր նոյնիսկ աչքերուն դէմ, որպէսզի տեսողութեան զգայարաններն կախեալ չըլլայ իր անձը, որ իրեն համար այնքան զերարեկ էր զեւ:

«Սիրտը մը մոտեցած է կը մտնէ ակնաշնչի հոգեբան Ռիւսոյ կրկնորի: Տարեկան կարող չէ գործածել իր աչքը ըստ պատշաճի: Տեսողութիւնը՝ միւս զգայարաններէն նուազ ըլլալուն, կը նեղէ զինք զայն օգտագործելու տեսակետով:

Իսկապէս, Սիւնի Պրատֆորտի համար, տեսողութիւնը այնքան ալ հրաշալի բան մը չէր, ինչպէս ըսած էին իրեն: Այնուհետեւ փորձեցինք որպէս զի իր աչքերը գործածէր ոչ միայն տեսնելու, այլ նաեւ ընելու այնպիսի բաներ, զորս կարող էր՝ երբ կոյր էր:

Սրճարան մը տարինք զայն որպէսզի փորձէր նեւ ար. ձակել: Շատ զօն եղաւ ու զէշ չխաղաց: Քէլեքները զոց փորձեցէ հիմա՝ ըսինք իրեն: Աչքերը զոցեց, մատնելովը շաշափեց նշանաւորութեան մէկ քանի քալ: Նախանջ, որպէսզի կարենայ արձակել նեւերը, Աչքերը զոց՝ բոլորիս յաղթեց:

Երեք օր վերջ, իրեն հարցուցի թէ ո՞րն էր կարեւորագոյն բանը տեսողութեան մէջ:

— Կեանքը, պատասխանեց, տեսնել ապրող բանները:

Կ'ուզէր ըսել, թէ այնքան չէր վախճար հիմա, որ աշխարհը մեռած ըլլար իր շուրջը: Կոյրերը յաճախ կ'ուսնեան այս վախը:

Բայց ինձի այնպէս կը թուի թէ աւելցուց, տեսնելու արժանի բան մը չտեսայ տակաւին: Չեմ կարծի որ յիսուն տարուան մէջ զրկուած եղայ շատ մը բաներ տեսնելու: Ու կը հետաւոր, թէ տակին լաւ էի իմ կոյր աշխարհիս մէջ:

Ոչ մէկ լատինացիներէն բարոյական ու հոգեկան ինչպէ՞ս պիտի կրնայինք փոխել իր միտքը:

— Եթէ իրեն ցոյց տանք հանձնի տեսարան մը, հոգեբան ինչ կ'ընեք: Ինչպէս ըսէք, զեղեցիկ գոյներ, արեւոք ասիկա՞ պիտի յաղով՝ խորատակն տեսանելի աշխարհէն զինք բաժնող պատուարը:

— Հաւանական է որ յաղովնք, բայց յանկարծական փորձ մը կրնայ միեւնոյն արդիւնքն ալ տալ: Գիտական տեսակետով թէեւ ոչ յանձնարարելի, բայց կ'արժէ անգամ մը փորձել:

Ի ԾՆԷ ԿՈՅՐ ՍԱՐԴԸ

(Շար. Բ. էջէն)

Ուստի հիւանդանոցի տնօրէնին հարցուցի թէ Սիւնի կըր-նա՞ր երկու ճամբորդութիւն մը ընել:

— Լաւ գաղափար մըն է, պատասխանեցին:

ԲԱՐԵԿԵՆԻԱՆԻՆ ԿՐ ՍՊԱՍԻՐ

Օդային ճամբով Բարեկենցիկ մեկնեցանք: Սիւնի կենտրոն մէջ օդանաւ տեսած էր ու կ'անդիտանար թէ ինչի՞ կը նմանի: Դա՞նք ճամբորդութեան ամբողջ տեւողութեան, կողմակէն դիտեց զուրոյ, եւ ոչ մէկ ամօթի նշան տեսնուեցաւ: Գէտքին վրայ, իր սքանչացումը զգեցու համար: Մասնաւորաբար ամպերը կը հըրապարէին գոյն:

Այնքա զիտէր թէ ո՞ր կը տանէի գինք: Իսթորիի բարն կենդանին կ'ազդէի իրենց ցոյց տալ քանի, զորս պիտի սիրէր: Անիկա իր նոր բացումը աչքերով պիտի տեսնէր զանաւոր աւարիւնը, լոյսեր, 19 հազար անձնէ՛ր: Բարն կը պարէին՝ որպէս զի ճամբորդէր թէ կ'արժէր տեսնել այդ բոլորը:

Ինչո՞նք գտնուած իր վերին օրերուն միայն կրկնած էր որ, եթէ կրկին կուրանար պիտի տեսնէր զործողութեան ենթարկուել:

Իր անսովորութիւնը կը վառարանար նեղակեռ:

— Ձախ աչքս կը գոցուի, բաժ էր ինձի Լոնտոնի մէջ: Նախապէս կ'այլերէ, հիմա աղաւ կը տեսնեմ:

Սոփորական բան մըն էր ասիկա իրեն համար, բայց այժմ, օդանաւին մէջ, կարծես ի շահագրգռուէր ամպերով, լոյսով, փոքր սկսած էր:

Սկսաւ սիրել Արեւն ու երկինքը, ամբողջ եւ ամէն բա-նէ առաջ գոյններ: Դեղինը իր նախասիրած գոյնն էր:

— Կ'արէ՞ տեսնել այս բոլորը: այս է գեղեցկութիւնը, ըսաւ:

Բայց յաջորդ առաւօտուն, Լիզպոնի մէջ, ճիշդ հակառակը խոսեցաւ:

Իր հակասական արտայայտութիւններէն կարելի էր հետեցը նել թէ՛ պայծառ մը կը մզուէր իր հոգւոյն մէջ:

Յաջորդ առաւօտուն, կանաւ անթնցանք, որպէս զի տեսնեց Արեւին ծագումը: Սիւնի լուս էր, յուզումը ըլլաւ: Դե-րադրեցի իր լուսութիւնը: Երկու ծած վերջէ՛ր, զինքն գտայ քնա-ցած վիճակով իր սենեակին մէջ, փեղկերը գոց, քրտիքի մէջ կը լողէր:

Այդ օրը, միեւն իրիկուն հիւանդ էր Սիւնի: Յաջորդ օր Լոնտոն վերադարձանք: Սիւնի Պրատֆորտի վիճակը գէշացած էր: Պատկերաւ ու շարժումներ ամբողջ մերձեց զուրուէին:

Մէկը, որ աստիճանէր ի վեր կը ձանձնայ եւ որ ամէն օր կը տեսնէ գայն, բաւ ինձի:

— Կարենալ տեսնելու համար այնքան տակնուվրայ եղաւ որ աշխարհի վրայ տեսանելի բաներուն խորքը ապաստանեցաւ երեւակայութեամբ:

Բայց թիշկներուն եւ հոգեբանութեան կարծիքով, Սիւնիի ժխտական կեցութեամբ առժամեայ է: Սիւնի Պրատֆորտ, որ գե-րազանցապէս խնայցի մարդ մըն է, պիտի վարժուի տեսնելու: Ինչպէս վարժուած էր Կուրուիստ: Ժամ անակ խնդիր է:

Թրգմ. Ա.

ՀԵՐԹԻՐ ԶԱՄԲՈՆ ԿԵՐԹԱՅ

ԹՕՖԻՍ.— Զարոնի ար-տաքին նախարար Յուճի Եւ-մա մամլոյ ասուի մը ընթաց-քին յայտարարեց թէ արեւ տեղեկութիւն հունի մամուլին կողմէ արուած այն լուրին մա-սին, որ կը յայտնէ թէ ամե-րիկ. Պետական Բարձրագոյն Քրիսթիէն Հերթըր առաջիկայ Օգոստոսին Զարոն պիտի աչ-ցել:

Թերթեր արձագանք եղած էին լուրի մը թէ ամերիկ. Պե-տական Բարձրագոյն առաջի-կայ ամիս Փոքիս պիտի գար, կնքուէր համար շտաբին եւ Մ. Նահանգներու փոխադարձ Բա-րեկցութեան համար պատ-րաստուած դաշնագրեր:

ՎՈՐՈՇԻՆՈՎ ԶՆՈՐՀԱՆՈՐԵՅ ԵՅՁԵՆ ՀԵՐԹԻՐԸ

ՄՈՍԿՈՎԱ.— Սովետ Միութեան Գերագոյն Խորհուրդի նախագահ Մա-րտիա Վորոշիլով շը-նորհաւորական հեռագրի մը զբից Միացեալ Նա-հանգներու ազգային աս-նին տոնիմով:

ԹԱՍՍ.— զործակա-լութիւնը կ'աւելցնէ որ Մարտիա Վորոշիլով իր և Սովետ Միութեան Ժո-ղովուրդներուն անունով լուսազոյն մաղթանքներ ներկայացուցեր է ամերի-կացի Ժողովուրդին:

ՊՈՒԼԿԱՐԵՆԻՆԻՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ԱՐԵՆՔ.— Պուլկարիոյ արտաքին նախարարի տեղա-կալ Միլքո Թարապանով նա-խանգեալ օր 90 վայրկեան տե-ւող ստանկցութիւն մը ունե-ցաւ: Յանձնարարի արտաքին նախարար Էլմանճեւոս Ավերո-վի հետ:

Յրաակցութեան նիւթն էր Պուլկարիոյ կողմէ Յունաստա-նի արուսդ պատերազմական շնորհը հատուցումներու պա-տ-

ԵՄԵՐԻՆԵՆԻ ԱՆԿԱՌԻԹԵԱՆ

Տ Օ Ն Ը

ՈՒՍԵՆԻՅՈՒՆ.— Երէկ, Յուլիսի 4ին, Միացեալ Նա-հանգներու ժողովուրդը տօնեց իր անկախութեան 183րդ տա-րեգարը:

Այս առիթ, ամերիկեան զրօշին վրայ առող մը ևս ա-ւելցաւ՝ խորհրդանշելով Հա-ւայեան կղզիներու Մ. Նահան-գաց մաս կազմելը: Զրօշին առաջնութեան ընդէ. թիւը այս-պէսով 50ի բարձրացնելով:

ՍՈՒՆԻՆԻ ԱՄԲԱՍԱԿԻՆ ԳՈՐԾԵՐԸ

ԳԱԶԷՐԻ.— Գահիրէ վե-րադարձաւ արար և սովետ մասնագէտներէ բաղկացած այն պատուիրակութիւնը, որ երեք օրուան ուսումնասիրութիւն մը կատարեց Ասուանի Ամբար առկին շինութեան մէջ, տեղւոյն վրայ քննելու համար չիւսութեան գործին վերաբը-րեալ խնդիրներ:

Երկու կողմերու մասնա-գէտները համաձայնութիւն գո-յացուցին Ամբարառկին շինու-թեան ճիշդ կէտը որոշելու հարցին շուրջ:

ՍԵՆՈՒՆԻՆ ԼՈՅՏԻ ՀԵՐԵՑՈՒՄԸ ԵՐԿՈՒ ԱՄԻՍԷՆ

ԳԱԶԷՐԻ.— Սկսեալ էլ Եոմաի Լոնտոնի թղթակիցը կը տեղեկացնէ թէ Անգլիոյ արտաքին նախարար Սե-ուիլ Լոյս պիտի հեռանայ Գարէյն Օֆիսի դեկտեմբեր-թեմբեր, մինչև երկու ա-միս:

Սկսեալ էլ Եոմաի այս լուրը հաստատուած մըն է Լոնտոնի շրջայնէ՛ր թերթին այժմ հաւատարմի՞ն՝ որ եղած էր Ժընեւի խորհրդաժողովին ամենէն տար օրերուն, և որ կը շեշտէր թէ Սեուիլ Լոյս արտաքին նախարա-րութեան պիտի հեռանայ Լոնտոն մօտ ամիսէն:

ԻՏԱԼԻԱ ՊԱՏՐԱՍԵ Ե ԵՆԵՐՈՒ ԽՈՐՀՐԱՄՈՂՈՎԻՆ

ԼՈՒՍ.— Արտաքին նախարարու-թեան պատգամախօս մը յայտարարեց որ արտաքին նախարար փելա պատ-րաստ է Յուլիսի 12ին հանդիպում ու-նենալու արեւմտեան չորս միւս պետա-թիւներուն արտաքին նախարարնե-րուն հետ:

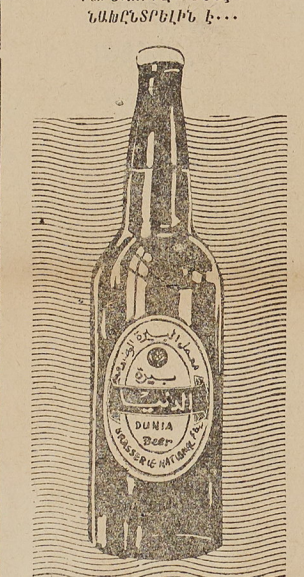
Այս խորհրդաժողովը, որուն պի-տի մասնակցին Անգլիոյ, Ֆրանսայի, Մ. Նահանգներու, Արեւմտ. Գերմանիոյ և Իտալիոյ արտաքին նախարարները, նպատակ ունի հանգամանօքէն քննելու յաջորդ օր բացուելիք Ժընեւի խոր-հրդաժողովին մէջ սեղանի վրայ գրա-նուող խնդիրները:

ԿՈՐԻ ՋԵՏԻՆ ԶԵՆՔԵՐՈՒ ՓՈՐՁԵՐԸ ՊԵՏԻ ԴԱՐՆՅՈՒՆ

ԺԼՆԵՒԻ.— Միջազգային լրատու գործակալութիւններ կը հեռագրեն Ժընեւէն, որ Միացեալ Նահանգներու Սո-վետ Միութեան և Անգլիոյ պատուիրակութիւնը սկզբուն-քային համաձայնութիւն գո-յացուցին կորիզային գէն-թերու փորձարկութիւնները զարգեցնելու համար աշխա-ռող խորհրդաժողովի մասնա-գէտներու ժողովին մէջ:

Իրազեկ չըջանալներ կը յայտնեն որ մասնագէտները իրենց անդեկադրները խոր-հրդաժողովին երեք պատուի-րակութիւններուն պիտի ներ-կայացնեն երկուստեք օր:

ՏՈՒՆԻՍ ԳԱՐԵՋՈՒՐԸ ԱՄԵՆԻ, ՆԱԽԼՆԱԵՐԵՒԻՆ Է...

ՈՐՎԶՏԵՒ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄԸ Է ՎԻՐԻՒՄԻ ԶԱՐԲԱՅԻՆ ԶՈՒՐՈՂ

ԻՐԱՔԵԱՆ ԲԱՆԱԿ ԳԱՇԱՐԵՅ ԳԱՂՏԱՏԸ

ԳԱԶԷՐԻ.— Պաղատար մէջ, վարապետ Գաւաթ բանակային յանձնարարական միաւորները, ինչ տուած է Հազարայիէն, ֆերբուէն, Մուսուլէն և Պա-րային, պաշարելու համար ի-րաքեան մայրաքաղաքը: Այս միջոցը ձեռք տանուած է, Յու-լիսի 14ին անդի ունենալիք Յեղափոխութեան արեւդարձի տնտեսատուութիւններուն ըն-թացքին ամէն հաւանական իր-աւութեան առաջին տանելու համար:

Միւս կողմէ, երկրէն զուրկ ելլեալ համար քաղաք-ներու կողմէ ներկայացուած 17,000 իշխանի գէտնաւոր-ներ մերժուեցան իշխանու-թիւններուն կողմէ:

ԴԵՐԵՋԻՐՈՒՄԻՆ ՍԵՆՈՒՍԱԿԱՆ ԱՐԱՐԻՈՅ ՄԵՋ

ԶԱՄՊՈՒՐԻ.— Հումպուր-կի գերման իշխանութիւն-ները երեւան բերին կար-ւոր փաստաթուղթ մը, որ փոստի ճամբով զրկուէին Գերմանիա, Սեուական Սա-րաբայէն:

Այս փաստաթուղթը մէջտեղ կը հանէ համայնա-վար կազմակերպութեան մը զոյու թիւը Սեուական Ա-րաբիոյ մէջ, կեղտոն ունե-նալով Մեքքէ քաղաքը, որ նպատակ ունի պետական հարուած մը առաջացնելու Սեուական Արաբիոյ մէջ:

ԱՅՏԱՅԱՆԱԶՈՒՄԻ ՈՒ ԴԱՐՄԱՆՈՒՄԻ ԶԱՄԱՐ

Մուսուլայի բեկակամ ե-լիստական մեկնանքով գործա-րանք գարմարմալի եւ այսա-նայանք ճար մեկնանք էրացա-րանք: Կայտեւ, գործարանի փորձական աշխատանքը ա-րեւելեան կողմէն եւս մը քի-լիստական գեղեցկութեամբ, որով ա-ւելի յարմարեալ են քան միեւն հիմա արտադրանքներ:

Պատասխանում փորձուած է կուսուր ելիստականութեամբ պարմանով նոր մեկնայ մը, որ նախարարեալ աւելի փոքր, աւելի բերել և եւ չորս անգամ նուազ ելիստականութեամբ կը լո-պտուի:

Գործարանը պատասխանում փորձուած ելիստականութեամբ յարմարեալ յարմարեալ մեկնայ մը քի-լիստական գեղեցկութեամբ, որով ա-ւելի յարմարեալ են քան միեւն հիմա արտադրանքներ:

ՆԱԻՐԻ ԶԱՐԵԱՆԻ ԶԱՐԵՆՏԻՐԸ ՈՒՍԵՐԻՆ

Սովետական Պետական հեռա-տարալուրիքը վերջերս հունե-րին բաղձնաբերութեամբ լոյս է րճեցալ Նաիրի Զարեանի սեղ-դագործութիւնները հասցնելու ժո-ղովածուց, որ կուսի է Հայ-րենի սուգ քննադատ խորա-գիր:

Ժողովածուի Հայրենի սուգ» Վարդան, Հայրենի սուգ» միտինք եւ «Երեւանական շա-րի» բաղձնաբերութեամբ լոյս է րճեցալ Նաիրի Զարեանի սեղ-դագործութիւնները հասցնելու ժո-ղովածուց, որ կուսի է Հայ-րենի սուգ քննադատ խորա-գիր:

Գիրքը լոյս է հանել 5000 օրինակ զաւարճակալ, գիրք 4 ռ. 80 կ.: